

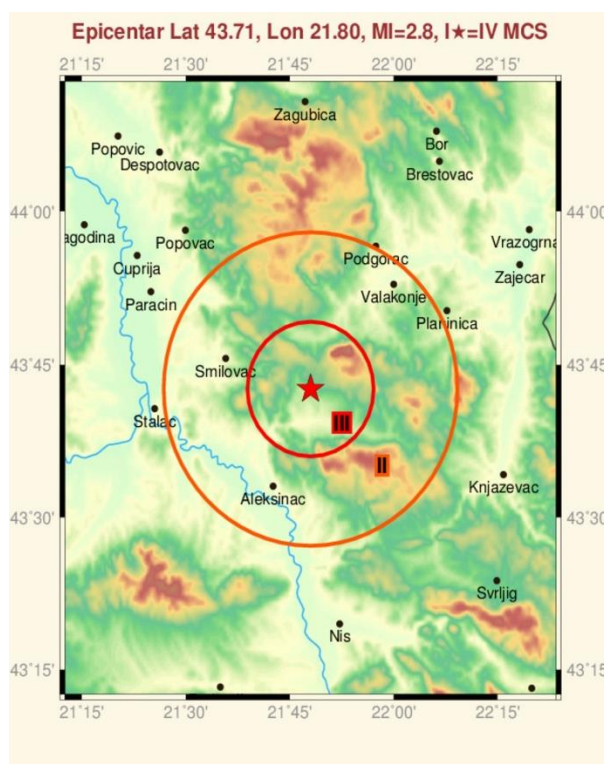
СТРУЧНИ ИЗВЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ СЕИЗМОЛОШКОГ ЗАВОДА О ДОГОЂЕНОМ ЗЕМЉОТРЕСУ У РЕГИОНУ СОКОБАЊЕ

Аутор извештаја:

В. Д. директора

Љиљана Вућић Главатовић

Дана **11. јуна 2026. године у 09:21** по локалном времену, сеизмолошке станице Републичког сеизмолошког завода регистровале су земљотрес магнитуде **$M = 2.9$** јединица Рихтерове скале са епицентром у региону Сокобање. Теоријски интензитет у епицентралној области износио је **IV степена Меркалијеве скале**, што одговара слабо до умереном земљотресу који не може изазвати оштећења на објектима. Земљотрес су могли осетити становници Сокобање и околних насеља, нарочито на вишим спратовима објеката и у условима мировања.

Положај епицентра земљотреса магнитуде $M=2.9$ јединица Рихтерове скале, који је регистрован 11. јуна у 09:21 по локалном времену у региону Сокобање (лево) и карта изосеиста овог земљотреса - зона истог интензитета (десно).

Након овог земљотреса, регистрована су и два **накнадна земљотреса са магнитудама $M=1.7$ и $M=1.2$** јединица Рихтерове скале у истој епицентралној области, који су се догодили у периоду мањем од једног часа. Ова сеизмичка активност представља уобичајену последицу прерасподеле напрезања у зони активираниог раседа и потврђује да је након првог земљотреса дошло до постепеног прилагођавања стенске масе.

Геолошке и сеизмотектонске карактеристике подручја

Епицентари догођених земљотреса се налазе у ширем подручју Сокобањске котлине, између околних планинских масива (Озрен, Ртањ). Ова област припада Карпато-балканидима, великој геотектонској јединици источне Србије која представља једну од најсложенијих геолошких области на територији Републике Србије.

У тектонском смислу, Сокобањска котлина је депресија формирана дуж система раседа који су током милиона година обликовали данашњи рељеф. Ови раседи представљају потенцијалне изворе савремене сеизмичке активности. На основу положаја епицентра може се закључити да је данашњи земљотрес повезан са једним од локалних раседних сегмената који учествују у формирању Сокобањске котлине и њеног југозападног обода.

Подручје Сокобањске котлине је познато по бројним термоминералним изворима, који су директно повезани са раседним структурама. Раседи омогућавају продирање атмосферских вода у дубље делове Земљине коре, њихово загревање и поновно избијање на површину. Због тога су термални извори и земљотреси последица исте геолошке грађе терена.

Историјска и инструментална сеизмичност

Анализа каталога земљотреса Републичког сеизмолошког завода показује да је подручје данашњег епицентра дугорочно активно и да се у њему континуирано региструју земљотреси мањих магнитуда. Посебно је значајно да је у непосредној близини данашњег епицентра 13. маја 1905. године забележен и један од јачих историјских земљотреса овог подручја магнитуде $M=4.4$. У новијем периоду, током 2021. године, у непосредној близини данашњег епицентра регистровани су земљотреси мањих магнитуда, што додатно указује на континуитет активности истог раседног система.

ЗАКЉУЧАК

Земљотрес магнитуде $M=2.9$, регистрован 11. јуна 2026. године у региону Сокобање, представља уобичајену манифестацију природне сеизмичке активности карактеристичне за источну Србију. Његов епицентар налази се у оквиру познате активне сеизмогене зоне која је током читавог периода инструменталних и историјских осматрања генерисала континуирану сеизмичку активност.

Историјски подаци потврђују да су се на истом подручју и раније догађали умерени до јачи земљотреси, укључујући земљотрес магнитуде $M=4.4$ из 1905. године, док савремена мерења показују да се у региону редовно региструју бројни слаби земљотреси.

Накнадни земљотреси магнитуда $M=1.7$ и $M=1.2$ представљају очекивану последицу прерасподеле напрезања у зони активираниог раседа и потврђују природан ток сеизмичког процеса.

На основу свих расположивих података, нема индикација које би указивале на промену сеизмичког режима или на појаву неуобичајене активности у региону. Регистрована серија земљотреса представља део природног процеса ослобађања тектонских напрезања у Земљиној кори дуж активних раседних структура које обликују Сокобањску котлину и њено непосредно окружење.